Vilniaus universitetas

VILNIAUS UNIVERSITETO VEIKLOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMO POLITIKA

Vilniaus universiteto veiklos kokybės užtikrinimo politika

Vilniaus universiteto veiklos kokybės užtikrinimo politika išreiškia Vilniaus universiteto (toliau – Universitetas) bendruomenės suderintą požiūrį į kokybę bei jos užtikrinimą ir įtvirtina viešą Universiteto įsipareigojimą ją nuolat puoselėti ir gerinti. Politika apibrėžia kokybės sampratą ir pagrindinius principus, kokybės užtikrinimo modelio veikimo logiką bei atsakomybes. Ji taikoma visais Universiteto organizaciniais lygmenimis, visoms Universiteto veiklos sritims ir jas palaikantiems valdymo bei administravimo procesams.

Kokybės samprata

Vilniaus universitete veiklos kokybė suprantama kaip Universiteto veiklos ir jos rezultatų atitiktis jo misijai, akademinėms vertybėms, nustatytiems standartams ir bendruomenės bei visuomenės lūkesčiams, kuriant ilgalaikę vertę studijų, mokslo ir poveikio visuomenei srityse. Kokybė užtikrinama įrodymais, patirtimi bei kompetencija grįstais sprendimais, atsakomybe už rezultatus, sistemingu veiklos vertinimu ir nuolatiniu tobulinimu.

Kokybės kultūra yra neatsiejama Universiteto veiklos kokybės užtikrinimo dalis. Ji reiškiasi Universiteto bendruomenės nuostatomis, elgsena ir veiklos principais, skatinančiais rūpintis rezultatais, būti atviriems grįžtamajam ryšiui, dalytis patirtimi ir mokytis. Ją kasdien kuria pati Universiteto bendruomenė – savo sprendimais, tarpusavio santykiais ir veiklos praktikomis.

Svarbi kokybės kultūros sąlyga yra lyderystė, pirmiausia suprantama kaip bendruomenės telkimas bendra kryptimi. Ji reiškiasi gebėjimu matyti ir aiškiai perteikti bendrą kryptį, įtraukti bendruomenę į sprendimų priėmimą, skatinti dialogą ir bendradarbiavimą, sudaryti sąlygas iniciatyvai ir prasmingam įsitraukimui.

Kokybės kultūros pagrindą sudaro trys tarpusavyje susiję principai – pasitikėjimas, atsakomybė ir nuolatinis tobulėjimas.

Pasitikėjimas sudaro sąlygas atviram dialogui, bendradarbiavimui ir konstruktyviam grįžtamajam ryšiui. Universitete siekiame aplinkos, kurioje galima atvirai kalbėti apie tai, kas sekasi, kas kelia iššūkių ir ką galima daryti geriau, gerbiant skirtingas nuomones ir patirtis. Pasitikėjimas taip pat reiškia tikėjimą žmogaus kompetencija ir gebėjimu prisiimti atsakomybę. Todėl sprendimai priimami ten, kur geriausiai suprantamas veiklos kontekstas ir sukaupta reikalinga kompetencija. Tai sudaro sąlygas akademinei laisvei, savarankiškumui ir atsakingam veikimui.

Kokybė yra bendra visos Universiteto bendruomenės atsakomybė. Kiekvienas – studentas, dėstytojas, tyrėjas, administracijos darbuotojas, vadovas, alumnas ar socialinis partneris – savo žiniomis, patirtimi ir sprendimais prisideda prie Universiteto veiklos ir jos kuriamos vertės. Atsakomybė reiškia ne tik pareigą laikytis susitarimų, bet ir įsipareigojimą rūpintis veiklos kokybe, prisiimti atsakomybę už savo sprendimus ir jų rezultatus, pastebėti, ką galima daryti geriau, ir į tai reaguoti. Kokybės kultūroje atsakomybė siejama ne su kontrole, o su sąmoningu įsipareigojimu prisidėti prie bendro tikslo.

Nuolatinis tobulėjimas reiškia, kad Universiteto veiklos kokybė nėra statiška – Universitetas mokosi iš savo veiklos ir patirties, bendruomenės įžvalgų ir platesnės akademinės aplinkos, dalijasi patirtimi, ieško geresnių veiklos būdų ir prasmingai reaguoja į kintančią aplinką, išsaugodamas tai, kas svarbiausia Universiteto misijai ir tapatybei.

Ši kokybės samprata ir principai sudaro pagrindą kokybės užtikrinimo modeliui, kurio tikslas – padėti Universiteto bendruomenei susitarti dėl bendrų veikimo principų ir krypties, nuosekliai siekti misijos ir strateginių siekių įgyvendinimo, gerinti veiklos kokybę ir rezultatus.

Kokybės užtikrinimo modelis

Kokybės užtikrinimo modelis yra neatsiejama Universiteto veiklos ir strateginio valdymo dalis, sudaranti sąlygas kokybės kultūrai reikštis, ją palaikyti ir stiprinti. Jis padeda nuosekliai įgyvendinti Universiteto misiją ir strateginius siekius visuose organizacijos lygmenyse – pagrindinėse mokslo ir inovacijų, studijų bei visuomeninės veiklos srityse ir jas palaikančiuose valdymo bei administravimo procesuose – ir pasiektus rezultatus panaudoti tolesniam veiklos tobulinimui.

Modelio taikymas grindžiamas proporcingumo principu – kokybės užtikrinimo priemonės, kriterijai ir vertinimo apimtis parenkami atsižvelgiant į veiklos pobūdį, mastą ir susijusias rizikas. Taip siekiama išvengti perteklinių procedūrų ir užtikrinti, kad kokybės užtikrinimo pastangos būtų sutelktos į veiklos kokybei ir rezultatams svarbiausius aspektus.

Bendrą modelio orientyrą sudaro Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatos ir gairės (ESG), o jo veikimo logiką – PDCA (angl. plan – do – check – act) ciklas. Modelis suprantamas ne kaip atskirų procedūrų ar kontrolės priemonių visuma, o kaip nuolatinis veiklos planavimo, įgyvendinimo, įsivertinimo ir tobulinimo procesas, kuriame dalyvauja Universiteto bendruomenė ir kitos suinteresuotosios šalys.

KOKYBĖS UŽTIKRINIMO MODELIS

Neatsiejama Universiteto veiklos ir strateginio valdymo dalis

„Arqus“ EUROPOS UNIVERSITETŲ ALJANSAS

- Tarptautinė partnerystė
- Geroji praktika
- Bendros iniciatyvos ir kokybės sprendimai
- Inovacijos

IŠORĖS VEIKSNIAI

- Globalios mokslo, technologijų ir inovacijų tendencijos
- Visuomenės, ekonomikos ir darbo rinkos transformacija
- Demografiniai ir geopolitiniai pokyčiai
- Tarptautinė akademinė konkurencija ir bendradarbiavimas
- Suinteresuotųjų šalių poreikiai ir lūkesčiai
- Valstybės ir Europos viešosios politikos prioritetai

VEIKLOS SRITYS IR PROCESAI

- **MOKSLO IR INOVACIJŲ SRITIS**
- **STUDIJŲ SRITIS**
- **VISUOMENINĖS VEIKLOS SRITIS**
- **VALDYMO IR ADMINISTRAVIMO PROCESAI**

PLANAVIMAS (P)

- Misija ir strateginiai siekiai
- Prioritetai ir tikslai
- Veiklos ir išteklių planavimas
- Kokybės kriterijai ir atsakomybės

ĮGYVENDINIMAS (D)

- Suplanuotos veiklos įgyvendinimas
- Priemonių ir sprendimų vykdymas
- Išteklių ir sąlygų užtikrinimas
- Pažangos stebėsena

TOBULINIMAS (A)

- Tobulinimo prioritetų nustatymas
- Sprendimų ir veiksmų numatymas
- Veiklos praktikų ir procesų tobulinimas
- Pokyčių įgyvendinimas ir poveikio vertinimas

ĮSIVERTINIMAS (C)

- Veiklos ir rezultatų vertinimas
- Duomenų ir įrodymų analizė
- Rezultatų lyginimas su tikslais ir kriterijais
- Stiprybių ir tobulintinų sričių nustatymas

PATIKIMI, AKTUALŪS IR KRITIŠKAI VERTINAMI ĮRODYMAI

- Duomenys (išorės ir vidaus)
- Tyrimų rezultatai, vertinimų ir auditų išvados
- Bendruomenės ir kitų suinteresuotųjų šalių auditų išvados
- Ekspertų rekomendacijos ir institucinė patirtis

ESG

- Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo orientyras

JT DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLAI

- Poveikio vertinimo orientyras

REZULTATAI, VERTĖ IR POVEIKIS

- **REZULTATAI** Ką pasiekėme?
- **KURIAMA VERTĖ** Kokią vertę sukuriame bendruomenei, visuomenei ir valstybei?
- **POVEIKIS** Kas dėl to pasikeičia ir kokią reikšmę tai turi?

Planavimas

Planavimas padeda užtikrinti, kad Universiteto misija ir strateginiai siekiai būtų paverčiami veiklos prioritetais, priemonėmis, siekiamais rezultatais, kokybės kriterijais ir atsakomybėmis visuose organizacijos lygmenyse ir veiklos srityse bei jas palaikančiuose procesuose.

Planuojant atsižvelgiama į ankstesnę Universiteto patirtį, įsivertinimo ir tobulinimo etapų rezultatus bei patikimus, aktualius ir kritiškai vertinamus įrodymus. Planuojant numatomi veiklai reikalingi ištekliai ir, atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir mastą, parenkami tinkami kokybės kriterijai bei vertinimo priemonės.

Šiame etape misija ir strateginiai siekiai atsispindi Universiteto strateginiame veiklos plane ir yra perkeliami į akademinių ir neakademinių padalinių veiklos planus, o prireikus detalizuojami žemesniuose organizacijos lygmenyse. Taip užtikrinamas nuoseklus misijos ir strateginių siekių įgyvendinimas, veiklų suderinamumas ir atsakomybių aiškumas.

Pagrindinės planavimo priemonės – Universiteto strateginis veiklos planas, akademinių ir neakademinių padalinių veiklos planai ir individualios veiklos planavimo sistema.

Įgyvendinimas

Suplanuotos veiklos įgyvendinamos prisiimant atsakomybę už jų kokybę ir siekiamus rezultatus. Universitete sudaromos sąlygos numatytoms veikloms įgyvendinti, užtikrinamos reikalingos kompetencijos ir ištekliai, skatinamas bendradarbiavimas ir bendruomenės įsitraukimas.

Veikla vykdoma vadovaujantis Universiteto strateginiais dokumentais ir kitais teisės aktais, įskaitant Mokslinės veiklos nuostatus, Studijų kokybės vadovą ir Akademinės etikos kodeksą, taip pat taikomais kokybės kriterijais.

Kokybės užtikrinimas visose Universiteto veiklos srityse ir veiklas palaikančiuose procesuose yra neatsiejama kasdienės veiklos dalis. Siekiant numatytų rezultatų, stebima veiklos eiga ir pažanga, o kylantys iššūkiai įveikiami ir tobulinimo galimybės kuriamos veiklos įgyvendinimo metu.

Įsivertinimas

Universitete periodiškai įsivertinami pasiekti rezultatai, sukurta vertė ir poveikis, lyginant juos su numatytais tikslais, siekiamais rezultatais ir nustatytais kokybės kriterijais. Analizuojama, kokiu mastu pasiekti numatyti rezultatai, kas tai lėmė ir kokios aplinkybės turėjo tam įtakos. Nustatomos tendencijos, stiprybės, rizikos, tobulintinos sritys ir nauji tobulinimo poreikiai. Prireikus įvertinama, ar taikomi kokybės kriterijai tinkamai atspindi siekius ir kontekstą.

Įsivertinimo metu remiamasi patikimais, aktualiais ir kritiškai vertinamais įrodymais, o išvados tampa pagrindu nustatant tobulinimo prioritetus ir priimant sprendimus dėl tolesnės veiklos.

Tobulinimas

Įsivertinimo metu suformuluotos įžvalgos ir tobulinimo poreikiai paverčiami pagrįstais sprendimais ir konkrečiais veiklos pokyčiais. Atsižvelgiant į įsivertinimo rezultatus, nustatomi tobulinimo veiksmai, numatomi jiems įgyvendinti reikalingi ištekliai.

Tobulinimas apima veikiančių praktikų stiprinimą, nustatytų problemų sprendimą, procesų tobulinimą, kvalifikacijos kėlimą, inovacijų diegimą, gerosios praktikos sklaidą ir kokybės kultūros stiprinimą. Tobulinimo veiksmai orientuojami į galimybių panaudojimą ir veiklos rezultatų bei poveikio gerinimą.

Įgyvendinus tobulinimo veiksmus, įvertinami pasiekti rezultatai ir jų poveikis. Jei numatyti rezultatai nepasiekti arba tobulinimo veiksmai nesukėlė laukiamo poveikio, analizuojamos to priežastys, prireikus peržiūrimi pasirinkti sprendimai, tikslai ar taikyti kriterijai ir numatomi papildomi arba alternatyvūs tobulinimo veiksmai.

Informacija apie pasiektus rezultatus, nustatytas priežastis ir veiksmų poveikį panaudojama toliau planuojant ir priimant sprendimus. Taip tobulinimo etapas pereina į naują planavimo etapą, o PDCA ciklas tampa nuolatiniu mokymosi ir veiklos tobulinimo procesu.

Orientacija į išorės aplinką

Universitetas nuolat stebi ir analizuoja išorės aplinką bei joje vykstančius pokyčius, vertina kylančias rizikas ir atsiveriančias galimybes. Ši informacija padeda, išlaikant Universiteto misiją ir strateginę kryptį, priimti sprendimus dėl veiklos ir jos tobulinimo, laiku reaguoti į pokyčius, pasinaudoti atsiveriančiomis galimybėmis ir išlaikyti veiklos aktualumą.

Įrodymais grįstas sprendimų priėmimas

Valdymas ir veiklos tobulinimas grindžiami patikimais, aktualiais ir kritiškai vertinamais įrodymais, apimančiais išorės ir vidaus duomenis, mokslinių tyrimų rezultatus, ekspertų rekomendacijas, institucinę patirtį ir kompetenciją, vertinimų ir auditų išvadas, taip pat Universiteto bendruomenės ir kitų suinteresuotųjų šalių įžvalgas. Įrodymai padeda Universitetui sistemingai vertinti savo veiklą, nustatyti stiprybes bei tobulintinas sritis ir priimti pagrįstus sprendimus, orientuotus į misijos ir strateginių siekių įgyvendinimą bei veiklos kokybės gerinimą.

Mokymasis ir dalijimasis patirtimi

Universitetas mokosi iš savo veiklos ir patirties, taip pat iš kitų aukštojo mokslo institucijų ir platesnės akademinės aplinkos. Mokymąsi stiprina atvirumas išorės patirčiai ir tarptautiniam bendradarbiavimui. Narystė „Arqus“ aljanse sudaro galimybes keistis patirtimi, dalyvauti įgyvendinant bendras kokybės užtikrinimo iniciatyvas, susipažinti su kitų institucijų taikomais sprendimais ir pritaikyti aktualias praktikas Universiteto veiklos tobulinimui.

Rezultatai, vertė ir poveikis

Universiteto tikslas – ne tik pasiekti numatytus veiklos rezultatus ar užtikrinti atitiktį nustatytiems reikalavimams, bet ir suprasti, kokią vertę Universiteto veikla sukuria ir kokį poveikį ji daro. Todėl įsivertinama, ko Universitetas siekė, ką įgyvendino ir kokių rezultatų pasiekė, kokią vertę sukūrė ir kas dėl šios veiklos pasikeitė. Vertinant Universiteto veiklos kuriamą vertę ir poveikį, atsižvelgiama į Valstybės ateities viziją „Lietuva 2050“ ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus.

Kokybės užtikrinimo modelio valdymas

Kokybės užtikrinimo modelis yra periodiškai įvertinamas ir tobulinamas, atsižvelgiant į Universiteto veiklos rezultatus, įsivertinimo išvadas, bendruomenės ir kitų suinteresuotųjų šalių grįžtamąjį ryšį, išorės vertinimų rekomendacijas, gerąją praktiką ir besikeičiančią aplinką.

Už kokybės užtikrinimo modelio veiksmingumą ir jo integravimą į Universiteto strateginį valdymą yra atsakingi Universiteto rektorius, prorektoriai ir kancleris. Jie nustato pagrindines modelio plėtojimo kryptis, užtikrina jo sąsajas su strateginiu planavimu bei veiklos valdymu ir sudaro sąlygas modelį nuosekliai įgyvendinti ir tobulinti.

Kokybės užtikrinimo modelio įgyvendinimą koordinuoja Strateginio valdymo skyrius. Jis teikia metodinę pagalbą, padeda plėtoti kokybės užtikrinimo kompetencijas, koordinuoja įsivertinimo ir tobulinimo procesus, skatina dalijimąsi patirtimi ir gerąja praktika. Strateginio valdymo skyrius taip pat stebi modelio taikymą, kaupia ir apibendrina informaciją apie jo veiksmingumą ir teikia siūlymus dėl modelio tobulinimo.

Atsakomybė už veiklos kokybę Universitete grindžiama bendradarbiavimo ir pasitikėjimo principais. Skirtingų valdymo organų ir bendruomenės narių atsakomybės yra tarpusavyje susijusios ir viena kitą papildo. Veiksmingas veiklos kokybės užtikrinimas priklauso nuo dialogo, dalijimosi žiniomis ir patirtimi, grįžtamojo ryšio ir bendro įsitraukimo į veiklos planavimą, įgyvendinimą, įsivertinimą bei tobulinimą.

Atsakomybė už kokybę

Universiteto valdymo organai (Taryba, Senatas, rektorius) pagal savo kompetencijas rūpinasi Universiteto veiklos kokybe, nustato veiklos kryptis bei prioritetus ir sudaro sąlygas veiklos kokybei užtikrinti ir gerinti.

Universiteto rektorius, prorektoriai, kancleris ir padalinių vadovai rūpinasi kokybės užtikrinimu ir gerinimu, telkia bendruomenę bendra kryptimi, skatina atsakomybę už veiklos rezultatus ir sudaro sąlygas kokybės kultūrai stiprėti.
Universiteto akademiniai ir neakademiniai padaliniai bei kiti veiklos vykdytojai atsakingi už vykdomų veiklų kokybę ir rezultatus, veiklos įsivertinimą ir tobulinimą.

Universiteto bendruomenės nariai ir kitos suinteresuotosios šalys prisideda prie veiklos kokybės užtikrinimo teikdami grįžtamąjį ryšį, dalydamiesi patirtimi bei įžvalgomis ir dalyvaudami veiklos įsivertinimo ir tobulinimo procesuose.

Vilniaus
universitetas